

VIA ROMANA DEL CAPSACOSTA

De Sant Salvador de Bianya a Sant Pau de Segúries
Garrotxa / Ripollès

Distància	9,4 km
Desnivell acumulat	569 m
Nivell de dificultat	fàcil
Data	2 de gener de 2010
Cartografia	Editorial Alpina. Alta Garrotxa (1:25000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=675821

Els arqueòlegs consideren probable que la calçada empedrada que uneix Sant Salvador de Bianya amb Sant Pau de Segúries sigui d'origen romà. Podria tractar-se d'un ramal secundari de la via Augusta que, procedent del Vallespir i passant pel Coll d'Ares, anava a buscar la vall del Fluvià. Altres, sense cap fonament seriós, la vinculen a la Via Annia i les hipòtesis més fantasioses, troben aquí l'origen toponímic de la Vall de Bianya. Malgrat que la datació constructiva és incerta, te molts elements comuns a altres vies atribuïdes fonamentadament a l'època romana.

En qualsevol cas és una antiga via que fins fa relativament poc (primeries del segle XX) va servir de nexa entre les comarques de la Garrotxa i el Ripollès. Es troba documentada –malgrat que parcialment– des del segle X. Posteriorment va formar part del camí ral d'Olot a Camprodon. Amb la construcció de la carretera (actual C-153) els anys 1926-27, va caure en desús, relegada únicament a camí ramader i deteriorant-se progressivament.

Arran de la construcció dels túnels de Capsacosta (1992-94) la concessionària de l'obra (Dragados y Construcciones SA) per llei, va haver d'invertir l'1% del pressupost en accions culturals. Part d'aquests fons es destinarien, sota la tutela de la Generalitat, a consolidar i restaurar alguns trams de la via.

Actualment la Via del Capsacosta és ben senyalitzada i ofereix al visitant un recorregut museïtzat. Fou declarada Be Cultural d'Interès Nacional, però els recursos destinats son clarament insuficients i resta molt per fer-hi. A tall d'exemple hem pogut constatar com l'erosió continua malmetent-la.

La visita és un agradable i fàcil recorregut que podem fer en poc més de tres hores. Tant podem començar-lo des del Ripollès, a Sant Pau de Segúries, com des de la Garrotxa, a Sant Salvador de Bianya. El tram més interessant però es troba al sector llevantí, entre Sant Salvador i la Collada de Capsacosta. Hem pogut comprovar que és molt visitada.

Accés. Al km 214 de la C-26 ens desviem cap a Sant Salvador de Bianya per la C-153a. Passat el llogaret de Sant Salvador continuem en direcció a Sant Pau de Segúries. Poc més enllà, al punt quilomètric 74,5 trobem a mà dreta el un monòlit informatiu de la via. Just a l'esquerra hi ha un petit espai per aparcament.

Cal Ferrer (583 m). Ruïnes d'un edifici del segle XVII que havia estat hostel i posteriorment ferreria. El monòlit de l'altra banda de la carretera te uns visors amb diapositives que ens il·lustren sobre diversos aspectes de les vies romanes.[1]

Comencem a caminar seguint la via, ben senyalitzada i evident. Trobem sovint estaques metàl·liques amb il·lustracions explicatives dels diferents elements constructius: contraforts, cunetes, trenca-aigües, clavegueres, pilons guarda-rodes, plataformes giratòries, etc. També d'altres construccions pròpies d'un camí ral com un antic hostel (Cal Sargantana) o una antiga pedrera.

La via te diverses variants, més planeres i, pel que sembla, de característiques constructives ben diferents (corbes de punt rodó, etc.). Son, probablement de datació més tardana. Estan senyalitzades. Podem optar per anar íntegrament per la via i retornar seguint aquestes variants. A mitja pujada ens cal creuar la carretera que hem deixat a Cal Ferrer.

En alguns trams la via salva el pendent serpentejant en curts trams rectes sostinguts per plataformes quadrades i murs de contenció de grans blocs de pedra seca. En general el pendent no passa de suau o moderat (10%~20%). La calçada està construïda a base de dues fileres de carreus quadrats o rectangulars. L'amplada oscil·la entre els 3 i els 5 metres i escaig.

Collada de Capsacosta (982 m, 1h 15'), punt més alt del recorregut, termenal comarcal entra la Garrotxa i el Ripollès. Un plafó ens fa adonar de la diferència entre un vessant i l'altre. Fins ara ens hem trobat sobretot pi i alzina. A partir d'aquí anirem davallant cap a Sant Pau de Segúries, quines primeres cases ja s'albiren al fons. Trobarem freixes, roures i prats dedicats al pasturatge.

Prenent una variant passarem per la font de l'Arç (942 m, 1h 25'), lloc ben arranjat i obac que a l'estiu deu fer bo parar-s'hi una estona. Disposa de fogons i taula.

Més avall deixem a mà dreta les primeres cases del poble (Cab Barramba) i trobem un monòlit informatiu (889 m, 1h 35'), semblant al de Cal Ferrer. A partir d'aquí encetem un tram pavimentat. Passem pel costat de Can Catiu, Can Cels, l'Hostal de Dalt i retrobem la carretera. A l'altra banda hi ha Sant Pau Vell (883 m, 1h 45').

Retornem pel mateix camí, prenent les variants allí on havíem seguit per la via o a l'inrevés. Hi esmercem 1h 15'.

- [1] La part visitable de la via comença realment força més avall, al Pas dels Traginers, tot seguint la riera de Sant Salvador fins al pont de la Coromina.